

بودجه ناما فرهنگ

کالبدشکافی بخش فرهنگ

سند بودجه ۱۴۰۰ کشور

کتاب دوم: بررسی موضوعی
نسخه ۱.۱

— نامافر —
namafar.ir

اطلاعات گزارش

نوع گزارش:	گزارش بودجه
حوزه:	کلان فرهنگ
عنوان:	بودجه نمای فرهنگ
زیرعنوان:	کالبدشکافی بخش فرهنگ سند بودجه ۱۴۰۰ کشور کتاب دوم: بررسی موضوعی
پژوهشگران:	حمید کمار، مجید جاودانی، سیدمهدی موسوی
امور فنی:	امیرارسنجانی
طراح:	قاسم آقاوردی زاده
نسخه:	۱
تاریخ انتشار:	آبان ماه ۱۴۰۰
تهیه شده در:	گروه سیاست پژوهی و تحلیل داده نمافر

فهرست

کتاب و ادبیات	۴۴
توسعه کتابخانه‌ها و ترویج کتابخوانی	۴۵
ساماندهی و حفاظت از اسناد و آثار مکتوب	۴۶
تولید و نشر آثار مکتوب	۴۷
تقویت و پاسداری از زبان و ادب پارسی	۴۹
حمایت از بهبود فضای کسب‌وکار فرهنگی و هنری	۵۰
هنر	۵۱
حمایت و گسترش سینمای ملی	۵۲
حمایت از هنرهای نمایشی و اجرای تئاتر	۵۳
حمایت از تولید و اجرای آثار موسیقایی	۵۴
حمایت و گسترش هنرهای تجسمی	۵۵
حمایت از توسعه و الگوسازی مد و لباس اسلامی-ایرانی	۵۶
حمایت از توسعه صنعت انیمیشن	۵۷
حکمرانی و نظارت	۵۸
مدیریت راهبردی و نظارت بر فضای مجازی	۵۹
سیاست‌گذاری، قانون‌گذاری و نظارت	۶۰
مطالعه و تدوین ضوابط شهرسازی و معماری اسلامی-ایرانی	۶۱
اجرا و استقرار سامانه‌ها و رویه‌های نوین الکترونیکی	۶۲
نظارت بر صدا و سیما	۶۳
راهبری و نظارت بر مهدهای کودک	۶۴
توسعه گردشگری	۶۵
احیا و رشد تولیدات صنایع دستی	۶۶
راهبری و حمایت از تحکیم خانواده	۶۷

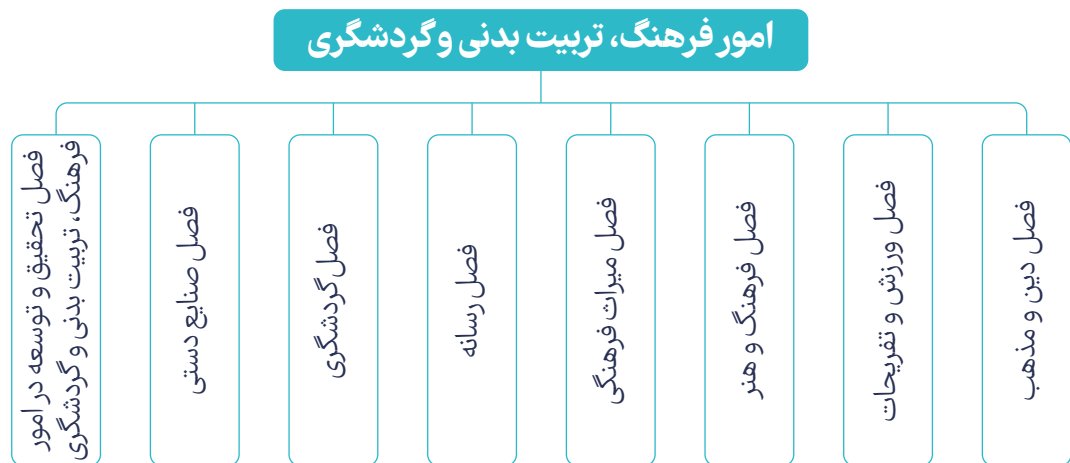
مقدمه	۴
کلیات	۸
موضوعات	۱۳
تبلیغ دین و فرهنگ	۱۴
توسعه خدمات و حمایت فرهنگی و اجتماعی	۱۵
حمایت از نهادها و فعالیتهای تبلیغات دینی و فرهنگی	۱۷
توسعه و راهبری امور اماکن مذهبی - فرهنگی	۱۹
فعالیت‌های تبلیغی و ترویجی قرآنی	۲۱
حج و زیارت	۲۲
راهبری و اداره امور موقوفات و موسسات خیریه	۲۳
رسانه و فضای مجازی	۲۴
تولید و پخش برنامه‌های تلویزیونی و رادیویی	۲۵
فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال و تولید محتوا در فضای مجازی	۲۶
حمایت از مطبوعات و تولید و انتشار خبر	۲۷
آموزش و پژوهش	۲۸
آموزش نیروی انسانی متخصص	۲۹
آموزش و پرورش مهارتی و اجتماعی کودکان و نوجوانان	۳۱
توسعه امور پژوهشی و تحقیقاتی	۳۲
پژوهش‌های کاربردی در زمینه میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی	۳۵
ورزش و جوانان	۳۶
رشد، توسعه و ترویج ورزش	۳۷
تجهیز و راه‌اندازی تاسیسات و اماکن ورزشی	۳۸
حمایت و تقویت سرمایه اجتماعی جوانان	۳۹
میراث ملی و فرهنگی	۴۰
شناسایی و حفظ میراث فرهنگی	۴۱
حمایت از حضور و برگزاری مراسم‌ها، جشنواره‌ها، نمایشگاه‌ها و گرامیداشت‌های ملی، مذهبی و فرهنگی	۴۲
حفظ و نشر آثار فرهنگی و هنری دفاع مقدس	۴۳

مقدمه

در گزارش‌های بودجه‌نما، با رویکردی داده‌محور و توصیفی به بررسی اعتبارات فرهنگی قانون بودجه سال ۱۴۰۰ پرداخته می‌شود. در جلد اول گزارش بودجه‌نما، اعتبارات فرهنگی قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور از منظر نهادی بررسی و به تفصیل تشریح شد. در این مجلد اما اعتبارات دولتی حوزه فرهنگ از منظر موضوعی بررسی و نمایش داده شده است.

در جریان بررسی قانون بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور مشخص شد نهادهای مختلف در موضوعات یکسان، بودجه‌های متفاوتی دریافت می‌کنند. همچنین تعداد نهادهای فعال در هر موضوع، متفاوت از دیگر موضوع‌هاست. در چنین شرایطی ارائه تصویری واضح از وضعیت نهادها در هر حوزه موضوعی، کمک شایانی به درک وضعیت تخصیص اعتبارات دولتی در حوزه فرهنگ می‌کند. بر همین اساس تحلیل قانون بودجه کل کشور از منظر موضوعی انجام شد. با این حال اولین چالش در تدوین گزارش موضوعی حاضر، رسیدن به یک طبقه‌بندی موضوعی مناسب برای حوزه فرهنگ بود. در متن قوانین بودجه کشور، دسته‌بندی خاصی برای تفکیک موضوعی ردیف‌های بودجه وجود دارد. براساس این دسته‌بندی تمام اعتبارات تخصیص یافته در قوانین بودجه به امور ده‌گانه تقسیم و پس از آن هر یک از امور به فصول مختلف، هر فصل به برنامه‌های مختلف و در نهایت هر برنامه به خروجی‌های مختلفی تقسیم می‌شود. آنچه در دسته‌بندی رسمی قوانین بودجه به عنوان بودجه فرهنگی قلمداد می‌شود، یکی از همین امور با عنوان «امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری» است. زیرمجموعه‌های موضوعی امور «فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری» که با عنوان «فصل» مشخص شده‌اند شامل فصول «دین و مذهب»، «ورزش و تفریحات»، «فرهنگ و هنر»، «میراث فرهنگی»، «رسانه»، «گردشگری»، «صنایع دستی» و «تحقیق و توسعه در امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری» می‌شود. تصویر زیر، نمایی از فصول تعریف شده ذیل «امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری» در

قانون بودجه سال ۱۴۰۰ را نشان می‌دهد.

طبقه بندی موضوعی اعتبارات فرهنگی در متن قانون بودجه سال ۱۴۰۰

اما دسته‌بندی رسمی فوق که هر ساله در قوانین بودجه استفاده می‌شود، به دلایلی کنار گذاشته و دسته‌بندی موضوعی جدیدی تعریف شد. از جمله دلایل گروه سیاست‌پژوهی و تحلیل داده نمافر برای طراحی دسته‌بندی موضوعی جدید و جایگزین کردن آن به جای دسته‌بندی رسمی، وجود برخی ردیف‌های فرهنگی در امور غیرفرهنگی قانون بودجه است. به عنوان مثال بخش قابل توجهی از اعتبارات فرهنگی صرفاً به دلیل نظامی بودن دستگاه گیرنده اعتبار، ذیل امور دفاعی تعریف شده و در تعریف رسمی، جزو بودجه فرهنگی تلقی نمی‌شود. عامل دیگر در طراحی دسته‌بندی جدید برای تفکیک موضوعی بودجه فرهنگی، لزوم شفاف سازی اعتبارات برخی حوزه‌های خاص و البته مهم فرهنگی (نظیر خانواده، صنایع فرهنگ بنیان و ...) برای درک دقیق تر ساختار بودجه فرهنگی است.

با این حال به دلیل نبود یک ساختار طبقه‌بندی مشخص ملی یا بین‌المللی، نمافر به ناچار طراحی دسته‌بندی جدیدی مطابق با نیازهای پیش گفته شد. از همین رو دسته‌بندی جدیدی تعریف شده است که علاوه بر احصای برخی مفاهیم کلیدی فرهنگی، دامنه شمول آن صرفاً محدود به «امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری» به عنوان یکی از بخش‌های ده گانه بودجه نبوده و از هر بخش از قانون بودجه، بخشی از آن به عنوان بودجه فرهنگی شناسایی و نمایش داده شده است. در طراحی دسته‌بندی موضوعی جدید، حوزه‌های موضوعی شناسایی و هر کدام به عنوان یک زیرموضوع مجزا تعریف شدند. پس از تعریف این زیرموضوع ها، با بررسی محتوای تمامی خروجی‌های قانون بودجه، این خروجی‌ها در یکی از این موضوعات تعریف شدند. در آخر نیز زیرموضوع‌هایی که بیشترین

قربان موضوعی را به هم داشتند در یک موضوع تعریف شدند. به این ترتیب ۴۰ زیرموضوع و ۱۲ کلان موضوع مطابق شکل زیر ایجاد شد.

دسته‌بندی جدید تعریف شده برای تفکیک موضوعی اعتبارات فرهنگی در قانون بودجه سال ۱۴۰۰

همانطور که اشاره شد، دامنه شمول دسته‌بندی فوق صرفاً محدود به «امور فرهنگ، تربیت بدنی و گردشگری» به عنوان یکی از بخش‌های ده گانه بودجه نبوده و ردیف‌های فرهنگی امور دیگر را هم شامل می‌شود. از همین رو بدیهی است ارقامی که در این گزارش به عنوان بودجه فرهنگی یاد می‌شود با ارقام مندرج در گزارش‌های رسمی سازمان برنامه و بودجه و دیگر دستگاه‌های رسمی متفاوت باشد.

در ادامه گزارش ابتدا تصویری کلی از چگونگی تقسیم اعتبارات دولتی در هر یک از موضوعات ارائه و سپس جزئیات این اعتبارات در هر موضوع مشخص شده است.